ŠIAULIŲ JAUNŲJŲ GAMTININKŲ CENTRO DARBUOTOJŲ ANONIMINĖS APKLAUSOS TOLERANCIJOS KORUPCIJOS INDEKSUI NUSTATYTI REZULTATAI IR ATASKAITA

2025 m. gruodis

Respondentų skaičius – 24 (bendras darbuotojų skaičius įstaigoje – 30).

1. Ar Jums yra žinoma, kas yra korupcija? Pažymėkite teisingą variantą.

Eil. Nr.	Teiginys	Atsakymų skaičius	Atsakymai procentais
1.	Socialinis reiškinys, kai piktnaudžiaujama viešąja galia siekiant privačios naudos; pareigūno ar politinio veikėjo papirkimas	19	79,1 %
2.	Asmenų skyrimas į tam tikras profesinių ar politinių institucijų pozicijas, kai kandidato atrankos svarbiausias kriterijus yra šeiminiai ir giminystės santykiai, o ne turima kvalifikacija	5	20,8 %
3.	Kai vienam asmeniui priklauso niekieno nekontroliuojama absoliuti neribota aukščiausioji valdžia	5	20,8 %
4.	Nežinau, negaliu pasakyti	1	4,2 %

2. Kaip manote, ar Jūsų darbovietėje, toleruojama korupcija?

- Taip – 3 (12,5 %)
- Ne – 18 (75 %)

3. Kokias Jūsų darbovietėje vykdomas antikorupcines priemones žinote? Pažymėkite jas.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Atsakymų skaičius	Atsakymai procentais
1.	Rengiamas korupcijos prevencijos veiksmų planas, atliekama šio plano įgyvendinimo stebėsena	15	62,5 %
2.	Vykdoma teisės pažeidimų (įskaitant korupcinio pobūdžio) prevencija ir tyrimas	4	16,7 %
3.	Patvirtintas antikorupcinio elgesio kodeksas ar taisyklės	6	25 %
4.	Patvirtinta dovanų politika	9	37,5 %
5.	Didinamas darbuotojų antikorupcinis sąmoningumas	7	29,2 %
6.	Surenkama ir vertinama informacija apie asmenį	4	16, 7 %
7.	Atliekama darbuotojų viešųjų ir privačių interesų deklaravimo ir viešųjų ir privačių interesų derinimo praktikos kontrolės ir stebėsena	6	25 %

4. Ar Jūsų įmonėje / įstaigoje yra paskirtas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo?

- Taip – 19 (79,1 %)
- Ne – 5 (20,8 %)

5. Ar Jūs praneštumėte apie Jums žinomą korupcijos atvejį (daromą, padaryta ar rengiamą padaryti pažeidimą) Jūsų darbovietėje?

- Taip – 18 (75 %)
- Ne – 1 (4,2 %)
- Sunku pasakyti, priklausytų nuo aplinkybių – 5 (20,8 %)

6. Ar yra buvę situacijų, kai Jums ar Jūsų kolegai buvo siūlomas kyšis?

- Taip - 0
- Ne – 22 (92 %)
- Nežinau – 1 (4,2 %)

7. Apie galimą korupcijos atvejį savo įstaigoje / įmonėje praneštumėte:

Eil. Nr.	Pavadinimas	Atsakymų skaičius	Atsakymai procentais
1.	Įstaigos / įmonės vadovui	10	42 %
2.	Savo tiesioginiam vadovui	5	20,8 %
3.	Už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingam asmeniui	12	50 %
4.	Policijai	0	0
5.	Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai (STT)	4	16,7 %

8. Jei susidurtumėte su korupcijos apraiškomis ne savo darbovietėje, ar apie tai praneštumėte?

- Taip – 12 (50 %)
- Ne – 2 (8,3 %)
- Sunku pasakyti, priklausytų nuo aplinkybių – 11 (46 %)

9. Ar darbovietėje, Jūsų nuomone, egzistuoja nepotizmas, kronizmas, favoritizmas ar partinis protegavimas (pvz., įdarbinant, skiriant aukštesnius atlygius darbuotojams, susijusiems giminystės, politiniais ar artimos draugystės ryšiais, pagalba favoritams juos skiriant į aukštesnes pareigas, teikiant lengvatas ir privilegijas)?

- Taip – 3 (12,5 %)
- Ne – 7 (29,2 %)
- Nežinau, negaliu pasakyti – 14 (58,3 %)

10. Ar Jūs per pastaruosius 3 metus darbovietėje, patyrėte vadovų, kolegų ar suinteresuotų asmenų neteisėtą spaudimą ar poveikį?

- Taip – 2 (8,3 %)
- Ne – 21 (87,5 %)

11. Ar Jūs per pastaruosius 3 metus dalyvavote antikorupciniuose mokymuose (pvz., apie korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių įgyvendinimą, tinkamą interesų konfliktų valdymą, antikorupcinio, etiško elgesio normų laikymąsi, informavimą apie galimybę pranešti ir pan.)?

- Taip – 11 (46 %)
- Ne – 10 (42 %)
- Tokie mokymai nebuvo organizuoti – 1 (4,2 %)
- Apie tokius mokymus man niekas nepranešė, kad tokie vyko sužinojau iš kolegų – 2 (8,3 %)

12. Kaip manote, įstaigoje, kurioje dirbate, veiklos procesai (dalyvavimas viešuosiuose pirkimuose, atrankos į pareigas ir pan.) yra organizuojami skaidriai?

- Taip – 7 (29,2 %)
- Ne – 1 (4,2 %)
- Nežinau, negaliu pasakyti – 16 (66,7 %)

13. Ar per pastaruosius 3 metus vykdydami pavestas darbo funkcijas esate gavę dovanų (pvz., suvenyrų, saldainių, kitų daiktų, paslaugų ir pan.)?

- Taip – 5 (20,8 %)
- Ne – 18 (75 %)

14. Ar visi darbuotojai vienodai motyvuojami už gerai atliktus darbus, inovacijas ir kt. ?

- o Taip, visi vienodai – 6 (25 %)
  o Ne, nevienodai, jaučiamas šališkumas kai kurių darbuotojų atžvilgiu – 6 (25 %)
  o Nežinau – 12 (50 %)

15. Jūsų pastabos, pasiūlymai, pastebėjimai.

„Daugiau skaidrumo valdžioje!"

Pastaba: keletas darbuotojų į kai kuriuos klausimus neatsakė, juos praleido dėl neaiškių priežasčių.

REZULTATŲ APIBENDRINIMAS

Įstaigos darbuotojai suvokia, žino, kas yra korupcija. 75 % apklaustųjų mano, kad korupcija Šiaulių jaunųjų gamtininkų centre nėra toleruojama, likusieji 12,5 % mano, kad toleruojama. Apie įstaigoje rengiamą korupcijos prevencijos veiksmų planą, atliekamą šio plano įgyvendinimo stebėseną žino 62,5 % respondentų, apie patvirtinta dovanų politiką - 37,5 %. Kiek mažiau darbuotojų žino, kad įstaigoje yra patvirtintas antikorupcinio elgesio kodeksas ar taisyklės (25 %), atliekama darbuotojų viešųjų ir privačių interesų deklaravimo ir viešųjų ir privačių interesų derinimo praktikos kontrolės ir stebėsena (25 %), surenkama ir vertinama informacija apie asmenį (16, 7 %). Didžioji dalis darbuotojų (79,1 %) žino, kad įstaigoje yra paskirtas asmuo už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą. 75 % darbuotojų praneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį (daromą, padaryta ar rengiamą padaryti pažeidimą) jų darbovietėje, 20,8 % darbuotojų mano, kad elgtųsi priklausomai nuo aplinkybių. Įstaigos darbuotojams nėra buvę situacijų, kai pačiam darbuotojui ar kolegai buvo siūlomas kyšis (vienas respondentas atsakė, kad nežino). Įstaigos darbuotojai, jei susidurtų su korupcijos apraiškomis ne savo darbovietėje, jau nebūtų tokie drąsūs ir maždaug 50 % respondentų apie tai praneštų, kita pusė abejoja, ar praneštų (prikausytų nujo aplinkybių) arba nepraneštų (8,3 %).. Apie tai, ar darbovietėje egzistuoja nepotizmas, kronizmas, favoritizmas ar partinis protegavimas (pvz., įdarbinant, skiriant aukštesnius atlygius darbuotojams, susijusiems giminystės, politiniais ar artimos draugystės ryšiais, pagalba favoritams juos skiriant į aukštesnes pareigas, teikiant lengvatas ir privilegijas)? daugiau nei pusė apklaustųjų atsakė, kad nežino, 29,2 % mano, kad neegzistuoja, o 12,5 % mano, kad egzistuoja. Didžioji dalis apklaustųjų (87,5 %) per pastaruosius 3 metus darbovietėje, nepatyrė vadovų, kolegų ar suinteresuotų asmenų neteisėto spaudimo ar poveikio, 8,3 %(2 darbuotojai) atsakė, kad patyrė. Beveik (46 %) respondentų per pastaruosius 3 metus dalyvavo antikorupciniuose mokymuose, dalis darbuotojų (3 darbuotojai) atsakė, kad tokie mokymai nebuvo organizuoti arba apie juos niekas nepranešė. Daugiau nei pusė apklaustųjų (66,7 %) atsakė, kad nežino, ar įstaigoje, kurioje dirba, veiklos procesai (dalyvavimas viešuosiuose pirkimuose, atrankos į pareigas ir pan.) yra organizuojami skaidriai, 29,2 % mano, kad skaidriai, 1 darbuotojas mano, kad veiklos procesai nėra organizuojami skaidriai. Per pastaruosius 3 metus vykdydami pavestas darbo funkcijas 20,8 % apklaustųjų darbuotojų yra gavę dovanų. pvz., suvenyrų, saldainių, kitų daiktų, paslaugų ir pan. 50 % respondentų nežino, ar įstaigoje visi darbuotojai vienodai motyvuojami už gerai atliktus darbus, inovacijas ir kt., 25 % mano, kad motyvuojami visi vienodai, kiti 25 %, mano, kad darbuotojai įstaigoje motyvuojami nevienodai, jaučiamas šališkumas kai kurių darbuotojų atžvilgiu.

ATASKAITA

Nustatant tolerancijos korupcijai indeksą (TKI), tolerancijos korupcijai indeksu laikoma apklaustųjų dalis, kuri mano, kad korupcija įstaigoje yra toleruojama arba dėl jos nepraneštų /dvejotų. Skaičiavimui imami du tiesiogiai su tolerancija susiję rodikliai: 1. Mano, kad korupcija įstaigoje toleruojama — 12,5 %; 2. Nepraneštų arba praneštų tik „priklausomai nuo aplinkybių“ — 25 %. Sudėtinis TKI = (12,5 % + 25 %) = 37,3 %.

Tolerancijos korupcijai indeksas (TKI) - 37,3 %. Laikytina, kad 0–20 % → labai žema tolerancija, 21–40 % → vidutinė (kontroliuojama) tolerancijos rizika, >40 % → padidinta tolerancija korupcijai. Gautas rezultatas patenka į „vidutinės rizikos“ ribą.

Stipriosios pusės:

- 75 % darbuotojų mano, kad korupcija įstaigoje nėra toleruojama
- 75 % praneštų apie korupcijos atvejį darbovietėje
- 79,1 % žino paskirtą asmenį už korupcijai atsparią aplinką
- 87,5 % nepatyrė neteisėto spaudimo
- korupcinių siūlymų atvejų faktiškai nefiksuota

Tai rodo pozityvią organizacinę kultūrą ir mažą realių apraiškų tikimybę.

Rizikos ir jautrios vietos:

- 20,8 % praneštų tik priklausomai nuo aplinkybių
- 4,2 % nepraneštų
- už darbovietės ribų praneštų tik ~50 % darbuotojų
  apie antikorupcinius dokumentus žino:
- 62,5 % — apie veiksmų planą
- 37,5 % — apie dovanų politiką
- 25 % — apie kodeksą ir interesų stebėseną
- 66,7 % nežino, ar procesai organizuojami skaidriai
- 25 % jaučia nevienodą motyvavimą
- dalis darbuotojų gavo dovanų (20,8 %)

Tai indikuoja informuotumo spragas ir galimą pasyvią toleranciją („nežinau – nesikišu“).

Išvada

Įstaigoje vyrauja vidutinės (kontroliuojama) rizikos korupcijos tolerancija. Dalies darbuotojų laikysena daugeliu atvejų yra atsakinga ir antikorupcinė, tačiau daliai darbuotojų trūksta aiškumo dėl taisyklių ir procedūrų, dalis jaučiasi nepakankamai užtikrinti pranešimo situacijose, egzistuoja „pilkoji zona“, kai sprendimas priklauso nuo aplinkybių. Galima teigti, kad tai labiau panašu į ne žalingą toleranciją, o į informuotumo ir skaidrumo suvokimo stoką.

Rekomenduojamos stiprinimo priemonės:

- aiškiau komunikuoti: dovanų politiką; interesų derinimo kontrolę; korupcijos prevencijos planą; periodiškai organizuoti praktinius antikorupcinius mokymus;
- akcentuoti: kur ir kaip pranešti saugiai; anonimiškumo ir apsaugos garantijas;
- suteikti daugiau informacijos apie: skaidrius procesus; trankas ir motyvavimą. Tai tikėtina sumažintų TKI iki <20 % (žemos rizikos lygmuo).

Parengė direktoriaus pavaduotoja ugdymui Inga Ivanauskiemė

_____